

Østfronten pr. 14. okt.

Hitlers nye offensiv har nå vart i 13 dager, men det er enda ikke mulig å kunne gi noen sikker vurdering av den. Som kjent fastslo allerede Hitler i sin tale 3. okt. at nå var Russland slått, og den 9. okt. kom den tyske rikspressesjef Dietrich med fly til Berlin fra hovedkvarteret i øst for å meddele verden at de siste russiske tropper holdt på å bli tilintetgjort, og at russernes avgjørende nederlag allerede hadde funnet sted. Det somsto igjen var utelukkende lokale småkamper.

Den nye offensiven er av meget alvorlig karakter, en konsentrasjon av folk og materiell som er større enn på noe annet tidpunkt i denne krigon. Russerne melder at tyskerne i alt har satt inn 2 millioner mann og ikke mindre enn 14000 tanks. Vest og sør for Moskva har de tyske styrkene rykket adskillig nærmere hovedstaden, og russerne med gir selv at byen er i fare. Russerne gir ellers meget sparsomme opplysninger, noe som har skapt adskillig forvirring særlig i England, men de opplysninger som gis er åpenbart korrekte.

Åoen omringning av marsjall Timosjenkos hovedstyrker har ikke funnet sted, og den nye tyske offensiven har ikke tatt den russiske hærledelsen med ør erraskelse. De russiske tapene er imidlertid ganske alvorlige, særlig ved Brjansk, hvor endel av de styrker som ble anvendt under Timosjenkos motangrep i Jelnja-avsnittet er blitt omringet.

Kampene fortsetter imidlertid hele tiden med den samme voldsomhet, og det er ikke tegn på at den russiske motstanden avtar. Tvertimot har det tyske presset minsket noe de sistedagene. Dette kan imidlertid være et forbixgående fenomen.

De hårdeste kampene har funnet sted i et 9 dages slag ved Vjasma 225 km fra Moskva, og nordøst for Brjansk som ligger sør for Vjasma. Langs jernbanen Smolensk-Moskva er de tyske troppene nådd Mosjaisk 115 km vest for Moskva. Her har russerne satt inn med nye motanfall. Det langste tyskerne er rykket fram, er til byen Orel som ligger på jernbanen Moskva-Charkov, 320 km sør for Moskva. Herfra rykker tyskerne nordover, men de er foreløpig blitt stoppet. Også nordvest for Moskva foregår harde kamper, ved byene Rsjev og Kalinin, begge ca. 200 km fra hovedstaden. Det tyske presset er her noe mindre.

Så meget er pådet rene, at hittil har tyskerne i denne offensiven ikke kunnet oppnå noen avgjørende seier, og 13 dager er mye for en moderne panseroffensiv. Snøen har alt ligget i fjortendager, og det begynner å haste. Russerne melder at de har brakt store friske reserver til midtfronten, og nye reserver av førsteklasses materiell. I Moskva pågår forberedelsene for å forsøre byen til siste mann.

Også i ør er det tyske presset økt. Framrykkingen langs Asov-havet er kommet temmelig langt og den store havnebyen Rostov ved munningen av Don er truet. Tyskerne har inntatt byen Mariupol 160 km fra byen. Marsjall Budjennys motangrep fra nord mot denne framrykkingen førte til et voldsomt slag ved byen Melitropol nord for Krim-halvøya. Hermed russerne etter langvarige kamper temmelig alvorlige tap, men angrepene fortsetter. Ved Krim kommer tyskerne ingen vei.

Angrepene på Poltava mot Ukraines hovedstad har ikke hatt nevneverdig framgang i det siste, og tyskerne må bryte gjennom en meget kraftig russisk motstand før de kan ta byen. De tyske påstandene om at også marsjall Budjennys hovedstyrker er tilintetgjort, sakner ethvert grunnlag. Disse styrkene står tvertimot enda kompakt foran Charkov og industriområdet i Øst-Ukraine. Likevel må en regne med den mulighet at det rike råstoff- og industriområdet, Dinetz-bekkenet, blir erobret i løpet av de nærmeste ukene.

I Odessa er stillingen omtrent uforandret. Nye russiske framstøt har påført beleirerne nye tap. Rumænernes offisielle tapsliste nevner i alt

70 000 falne og 140 000 hårdt sårete. Til tross for at det rumenske opplysningsvesen ikke er berømt for sin pålidelighet, er disse tall likevel omtrant like store som tyskernes egne farligspiske tapsoppgaver.

Ved Leningrad avtar det tyske presset merkbart, og russene gjør stadig vellykkete motangrep. Det ser ut som om en del av de tyske styrkene på dette avsnittet er overført til midtfronten. Russene melder at de stadig får forsyninger ned Neva-elva tvers gjennom de tyske stillingene. På de kareliske Nesseter det fremdeles stiller. På øyene i Rigabukta føregår hårde kamper. Henge og øyene i Finskebukta holdes enda av russene.

Fra finskefronten er det lite nytt. De tyske og finske troppene gjør små frastøt i området omkring Petrozavodsk. Ved Salla-fronten har russene initiativet. Engelske Hurricane-jagerfly fortsetter kampen mot tyske "stukas" ved Murmansk. Du må anta at bakgrunnen for det voldsomme propagandaapparatet som tyskerne har satt i sving omkring den siste offensiven, er nøyvindigheten av å tildekke for det tyske folk og dets allierte den vanskelige situasjon som tyskerne til tross for sin framgang er kommet i. Krigen i øst vil bli langvarig og den vil bli et vinterfelttog, dette vil bety en svært påkjenning for den tyske befolkning. Derfor er det så viktige hamre inn at de avgjørende kamper er forbi, når derfor tyskerne ivinternåmedene ikke innlater seg på omfatende kamper, skyldes det at det ikke lenger finns noen samlet russisk motstand. Likevel må en ikke undervurdere de tyske armeers styrke. Den offensiv som nå er satt inn på midtfronten er russenes armeer overlegene både i mannskap og matriell, og en kan ikke vite noe sikkert om hvad tyskernes planer går ut på. Utviklingen kan nå som tidligere komme til å by på ubehagelige overraskelser, tyskernes strategiske dualitet er en av de viktigste kjennsgjerninger i denne krigen. Men det er tydelig at Hitler for å sette i gang denne offensiven har matte begynt å skape bunnen i sine reserver, og fører framstøtet ikketil store resultater, vil det i realiteten være et nederlag. Det blir meldt at tyskerne nå ikke har en eneste fulltallig panseredivisjon i vest fra Narvik til Brest, og de er begynt å sende foreldede stridsvognertil østen fra Bulgarien og Hellas. Besetelses- og invasjonstroppene i Frankrike er redusert til 1/3, og også utgjør nå ikke mere en 25-30 divisjoner. Den tyske flåtens hovedstyrke, og dessuten 125 ubåter er koncentrert i Østsjøen og Barentshavet. Tyskerne har allerede begynt å lidde av en visse mangl på fly, og selv når det gjelder tanks er resursene ikke utømmelige. Lord Beaverbrook opplyste i sin siste tale at han regnet med at Tyskland ved begynnelsen av krigen i øst hadde 30 000 tanks. Siden den tid har tyskerne mistet 14 000.

Det er gang på gang fastslått fra russisk og engelsk hold at vinteren ikke behøver å bety noen revnerverdig hindring for tyskernes krigsoperasjoner. Men det betyr ikke at vinteren ikke vil reise nye vanskeligheter for Hitlers armeer. Forsyninger og klær kan tyskerne kanskje få fram, men hva kan de ikke ta med seg. Og det er meget sparsomt med hus som russene har latt etter seg ubeskudd. Dette er en av grunnene til at det gjelder å finne Moskva i øst vinteren setter inn. Trots alt vil russene ikke knuse utslette hele millionbyen.

Og sånår det gjelder kommunikasjonene møter tyskerne vanskeligheter. Transportveiene er det eneste punktet i den russiske krigsforselen. Den slette beskaffethet av veiene medfører en voldsom belastning av de få jernbanene som ustanselig utsettes for luftangrep. Mende samme vanskelighetene møter også tyskerne, som vres alt skryt ikke er i stand til å utbygge transportlinjene tilknyttet til landstillingene i løpet av få maneder. Og de tyske forbindelseslinjene - tvers gjennom områder med uavbrutt geriljavirksemhet - er overrakte lange. Avstanden i luftlinje fra grensen av det tyskiske kontrollerte Polen til Orel på midtfronten er 900 km, fra Øst-Preussen til Leningrad 700 km, fra den rømene grensen til Marjupol

850km. Når en vet at en divisjon med utstyr krevet 50-75 tog, og at nye forsyning r av mat og amunisjon uavslatelig må sendes, får en et klart bilde av de problemer tyskerne her står overfor.

Ikke mindre vanskeligheter møter de tyske besettelsestroppene. Tyskerne har i alt i øst besatt et område på 1.150 000 kvkm med en desperat, endelig befolkning på 57 millioner (normalt, endel av denne befolkningen er naturligvis dratt østover). Hvor mange mann tyskerne trenger for å holde disse områdene, gjenreise deres industri og kommunikasjoner osv. kan en ikke vite, men i hver fall mådet bety en alvorlig belastning selv for de tyske milionarmeene.

Som sammenfatning kan en si: Det nye tyske framstøtet er meget alvorlig mendet er likevel ingen grunn til å ta det tyske bløffet særlig høytidelig. En bør huske at allerede etter at krigen hadde vart en uke, fastslo den tyske propagandaen at russerne hadde gjort den skjebnesvandre feil å koncentrere alle troppene sine ved grensene. De var derfor allerede utslettet, og det gjestod for tyskerne bare enkle politiaksjoner. Russerne hadde også mistet praktisk talt alle sine fly.

I midten av juli het det igjen at nå var den russiske motstanden brutt totalt sammen ved gjennombruddet av den såkalte "Stalinlinjen" (som nærmest var en tysk oppfinnelse). Likevel hadde utslettede russiske armeene fortsatt å kjempe i tre måneder, og tyskerne melder at de hverdag skyter ned hundre fly av det russiske flyvåpen som for lengst er utslettet. Nå er de russiske armeene igjen tilintetgjort, men de fortsetter likevel å gjøre motstand.

Forholdet er at russerne hele tiden har vært klar over hvordan denne krigen måtte føres. De var ikke i stand til å stå imot presset av det tyske panservåpen, derfor måtte forsvarset baseres på tilbaketreking fra forsvarslinje til forsvarslinje, og denne taktikk harde klart å gjennomføre.

En tysk erobring av Moskva vil ha stor betydning både propagandamessig og militær. En mektig russisk industri ligger idette området, og fram for alt er hovedstaden centrum for hele det russiske jernbanenettet. Når ved Volga står fremdeles en stor vel utrustet armé som enda ikke har vært i kamp og det er enda 1500 km til Ural. Og her og i Sibir ligger også miktige industricentra som i noen grad vil kunne oppveie tapet av Moskva og Donetz-området. En kanderfor trygt siat uansett hvorstore terrengvinninger tyskerne oppnår, vil russerne kunne fortsette kampen og hindre fienden i å disponere sine styrker annet steds.

Et viktig spørsmål er naturligvis russernes materielle resurser, men her ser det ut til at en har engstet seg mer enn nødvendig. Tydeligvis har russerne enda ganske betydelige forråde, og i tillegg kommer nå for alvor hjelpen fra England og U.S.A.

De første meldingene om Hitlers nye offensiv skapte en meget nedtrykt stemning i England, og en øverordentlig skarp kritikk mot regjeringen som ble beskyldt for å ha sabotert hjelpen til Sovjet-Samveldet mens det endavar tid. Avgjørelsen i øst vil være **xx** bestemmende for utfallet av krigen, het det.

Denne kritikken var utvilsomt til dels berettiget, men situasjonen er allerede helt forandret. Den hjelpen som under Moskva-konferansen ble lovet russerne, er øverst så stort omfang at bare en voldsom anspennelse av de angelsaksiske lands krigsindustri vil være i stand til å oppfylle den, og denne hjelpen blir allerede effektuert. Størsteparten av den engelske og amerikanske krigsproduksjon blir nå øyeblikkelig sendt til Russland gjennom Iran og gjennom Sibir, og en kan trygt gå ut fra at denne fornyelse av det russiske materiell i hvert fall ligger på sammen plan som tyskernes. Store bløp av den amerikanske "låne- og leiesladden"

benyttes nå til en storstilt utbygning av jernbanene i Iran, og det kommer daglig store forsyningsskip tilden persiske bukt.

De delegerte som kommet hjem fra Moskva har også i høy grad kunnet berolige stemningen når det gjelder russernes krigsførsel. Bare den kjensgjerning at de etter å ha studert forholdene på nært hold, foreslår at en stor del engelskmennenes egne våpen skal sendes til Sovjet-Samveldet, røper den overbevisning at russerne vil kunne fortsettekampen.

Derimot blir den annen halvdel av kritikken mot den engelske regjering, nemlig at engelskmennene nå skal innlede en avlastningsoffensiv i vest ved høring et sted på fastlandet, skarpt avvist av regjeringen som amatørmessige spekulasjoner. I slik holdning kunne en nog tenke at regjeringen Churchill ville ta i alle fall, selv om den planla en slik invasjon, men samtidig må en nøktern vurdering av Englands styrke komme til det samme resultat: England er enda ikke i stand til å innlede en offensiv på landjorden.

Internasjonalt nytt.

President Roosevelt har forlagt Representantenes Hus et lovforslag som tillater vepling av handelsskip. Han kan regne med at et nytt lovforslag som tillater handelsskip å anløpe britiske havner snart vil foreligge og bli vedtatt med stort flertall.

Det meldes fra U.S.A.: Produksjonen av krigsfly i september utgjorde 1 914. Det samlede tall i årets første 9 måneder er 12 651 fly.

Talet på døpte og sårete ved tyske flyangrep på England i september år utgjorde 486 eller 3% av talet i september ifjor.

Ved fronten i Nordafrika meldes om sterke tysk-italiensk aktivitet omkring Tobruk, som nå i disse dagene har holdt beleiringen i seks måneder. Han må regne med at krigen på denne fronten blusser opp igjen.

I løpet av et år har engelskmennene i Middelhavet skutt ned 934 aksefly, og selv mistet 275.

Det meldes om økt tysk ubåtvirksomhet i Atlanterhavet. Ifølge engelsk meldinger skal 200 tyske ubåter operere i disse farvann.

Fra Tyskland kommer interessante opplysninger om uro blant marineoffiserne. Flere hundre skal være arrestert eller forflyttet. Bakgrunnen for denne uroen er en dagsbefaling som storadmiral Raeder har sendt ut, hvor han legger skylden for de store tyske ubåttapene på besetningene. Denne øeksýldningen vakte slikt raseri, at Raeder som oppholdt seg i den bygarske havnebyen Varna hvor han forbereder en tysk Svartehavspasjon, så sikkert måtte reise til Tyskland for å rydde opp.

Det går også i engelske og amerikanske kretser rykter om en meget spennende konfliktsituasjon mellom armekretser og nazipartiet. Göring skal her ha stilt seg på armeens side, og han skal være internert i Karinhall. Også von Ribbentrop skal være likvidert etter at Gestapo er kommet over en brevvoksling mellom ham og Greve Ciano om fredsslutning med England.

En bør forligelig være meget varsom med å feste til tro til slike rykter. Det er tydeligvis en kjensgjerning at Göring og Ribbentrop for tiden er i bakgrunnen, mens Hitler som spiller den dominerende rolle ved siden av Hitler. Og det er ingen tvil om at mange ledende generaler er misfornyd med Hitlers krigsførsel. Men disse kjensgjerningene blir gjerne sterkt overøret av folk som vet lite og ønsker meget, og en bør ikke vørve noen militærrevolte i Tyskland. Dertil er Det tredje Rikes generaler forstørkt bandet tildet nazistiske system. Nazismen rak nærmoppe før den sprakker til gagns.

~~Jugoslavien er ikke en frihetens mør og mør om seg. På den ene siden~~
meldes det om terrorhandlinger av den kroatiske terroristorganisasjon Ustasji, som nå har fått makten i Kroatia, hjulpet av det tyske SS. I mange landsbyer er befolkningen slaktet før foten, en har ingen oversikt over talet på drepte, men det går opp i mange titusener.

Også fra Kroatia kommer meldinger om fantastiske tyske herjinger. Tre middelstore byer er helt utslattet. Bare i hovedstaden Kanea er 556 mennesker blitt henrettet, og det følles utallige eksempler på sadistiske mishandlinger.

Denne utrolige tyske framferden på Balkan svarer til hva der tidligere er skjedd i Polen. Det er det tyske herrefolkets metoder overfor folk som det ikke har til hensikt å vinne, men som skal "tvinges ned til en dyrisk tilværelse som er disse undermennesker verdig. Polakkene er ikke mennesker de er en mellomting mellom dyr og mennesker". Dette er en uttalelse av generalguvernør Frank i Polen. Hva som nå skjer i de besatte russiske områdene, kan en vanskelig forstille seg.

Samtidig høres nye salver fra Himmlers ekskusjonspeletoner i Tsjekkoslovakia, Hellas, Bulgaria. Standrettene i Praha og Brno har nå sammenfelt 250 dødsdommer.

Under Leipzigprosessen - riksdagsprømprosessen - i 1934 ble bulgareren Georgi Dimitroff høvet fordi han etter sigende tilhørte en "barbarisk nasjon".

Hertil svarte Dimitroff:

"Jeg er stolt av å tilhøre det bulgarske folk. Den bulgarske nasjon er ikke barbarisk. Vill og barbarisk er i Bulgaria bare fascismen. Men i hvilket land er fascismen ikke vill og barbarisk?"

Situasjonen i Norge.

Den norske regjering er i statsråd 3. okt. utferdiget en provisorisk forordning som gjør det mulig å idømme og fullbyrde dødsdommer i overensstemmelse med den militære straffelov også etter krigens slutt, og som videre gjør det mulig å idømme dødsstraff og tvangsarbeid for forbrytelser mot statens sikkerhet i overensstemmelse med den sivile straffelov.

Den norske regjering har i statsråd 4. okt. vedtatt en provisorisk forordning om forbud mot utleninger å erverve rettigheter i norske selskaper. Den som etter denne bestemmelse nå øystår fra slike rettigheter, har ikke krav påvederlag for det han har lagt ut.

Tidvisene har Terroren minnet om den gamle forordningen om opplæsningen av de politiske partier og forbud mot politiske partier og forbud mot politiske mønster og uniformer. Samtidig er bilden begynt å antaste folk med norske flaggmerker.

Hensikten med dette er å få folk til å tro at de norske flaggene er forbudt og selv frivillig ta dem vekk fra frakkeoppslagene. Samtidig vil man undgå direkte å forby det norske flagg; senere skal altså NS kunne si: Vi har ikke forbudt flagmerkene, men folk er frivillig holdt opp med å demonstrere på denne måten.

Flagget er ikke forbudt. Politiet bekrefter dette. Butikkene velger fremdeles flagg. Det er ikke ingen fare å bære flaggmerket. Sett det på oppslagene igjen. Vi tar det ikke vekk før vi ser det svært på hvitt at det norske flagg er forbudt. Vil NS offisielt erklaere flagget for ulovlig, så la dem gjøre det.

Aftenposten har fått innsatt følgende NS-folk i redaksjonen: Henry Endsjø, Arne Pauss Pausset, politispionen og angiveren S.W. Flood, Doery Smith og sportsmedarbeiderne Tore Ostrøm og Juel Backe. - Både redaktør Nesse og redaksjonssekretær Kandahl er avsatt. Nesse ble først arrestert, men ellersiden løslatt. Kandahl er sidenav den norske regjering utnevnt til presseasatsje i Washington. De øvrige medarbeidere er under trussel omstandrett tvunget til å fortsette. Mendet er ikke lenger de som preger avisens ansikt, og det er lite eller ingenting av det stoffet som gjorde avisen verd å lese. Nå er den ikke bedre enn "Fritt Folk" og det er på tide at den boykottes. Så lenge det enda finnes aviser NS ikke direkte har overtatt, er det bedre å abonnere på dem. Abonnetene bør gå over til til "Dagbladet" eller "Morgenbladet" eller "Morgenposten". Helst bør en ikke holde aviser i denne tiden, da en bare får nyheter fra den ene kanten på den måten. Det er den beste måten å svare beslagleggelsen av radioapparatene på.

Også anonsørene bør huske at en anons i "Aftenposten" er ikke bedre enn en i "Fritt Folk". Skal det avverteres, så avverter i de andre avisene.

Næn har oppfattet kinostreiken som rettet mot alle forestillinger, andre har ment den bare gjalt tysk film, etter andre har trodd den var avblåst.

I dag gjelder streiken alle tyske filmer og alle filmer fra andre
akseland. (Italia, Ungarn, Finnland).

Nationalteatrets skuespillere er under trussel om standrett tvunget til å opptre mot sin vilje. Publikum kan ikke tvinges, og å gå i teatret hvor skuespillerne tvinges opp på senen med revolveren i ryggen, er et forredari mot senens folk, som har foregått andre med et lysende eksempel når det gjelder rakrygget holdning.

Nationalteatret er boykottet. ingen nordmann går der.

I Trondheim er det sendt rundt et sirkulære - "hemmelig" - med melding om en ny norsk regjering med kommunistisk farve i Moskva. (Det er vel neppe noen nordmenn som biter på den.) Til opplysningsarbeidet sendes pengebidrag til domprost Fjellbu. Det viser seg at den postboks bidragene skulle sendes til, og som ble oppgitt å tilhøre domprosten, i virkeligheten eies av NS.

Det drives også adskillig provokasjonsarbeid i noe mere intelligente former. Noen steder er ukjente folk fra Oslo kommet med illegale aviser og penger som de har tilbudt kjente folk i småbyene. Andre steder er det kommet tilsynelatende ulykkelige folk for å få hjelp til å komme til Sverige eller England.

Ta ikke mot hjelpe ukjente, hjelp dem ikke og gi dem ikke opplysninger.

Rikshospitalets messe er stent. 25/9 tilskrev lægene Arne Høygaard og Gunnar dalen, begge NS, Rikshospitalets direktør op påtalte at det i messen ble drevet sabotasje mot anderledes tenkende ("mot läger av en annen politisk oppfatning enn de fleste har"). Lægene unnlater f.eks. å hilse på rømmer bordene hvor de setter seg. Messen angis i skrivelsen å være blitt arnestert for politisk ryktemakeri. De to nazister henstiller til direktøren at normale forhold etter opprettes, at messen eventuelt stenges. Gjenpart av skrivet ble sendt "Medisinaldirektøren". Denne tilskrev så 27/9 Rikshospitalets direktør og erklærte seg enig med H. og D. i at "kollegenes oppførsel er uverdig for presumtivt kultiverete medicinere. Ja overhodet for yoksne folk".

Med.dir. gjentar sin betegnelse av messen fra før: et anglomant rede hvor anderledes-tenkende ikke tåles. - Han forlanger at direktøren skal gi ordre til lægene om øyeblikkelig å innstille sine täpelige og for hver og en av dem betenklig trafikk. Hvis dette ikke skjer, forbinder han seg å ta "de nødvendige skritt". - Rikshospitalets direktør

stentet på messe fra 1/10 for å undgå vanskeligheter for hospitalet. Direktøren har sikkert handlet riktig. Provokasjoner ville neppe vært til å unngå og bør under det nævrende forhold absolutt unngås.

Medicinsk Selskap, som er helt uavhengig av Den norske Lægeforening, og representerer ei helt videnskapelig forening, begynte sine møter 24/9. Første post på programmet var demonstrasjon av øyenlæge Keyser (NS). Tilstede var da vel et dusin tilhørere, men idet K. var ferdig, strømmet alle medlemmene inn i salen. Læslagsdemonstrasjoner er i den nævrente situasjon neppe på sin plass.

En av kretsformennene i Norsk Sykepleierskiforbund som i øg med sin utmeldelse av forbundet har neidtatt sitt hverv som tillitsmann, er av Innenriksdepartementet truet med anmeldelse til politiet hvis hun ikke blir stående i sin stilling. Vedkommende sykepleierske finner imidlertid ikke at hun kan forsvere for sin samvittighet å bli stående og fastholder sin nektelse. Såvidt vites er enna intet skjedd med henne. Dette er et eksempel til etterfølgelse. I enkelte samvittighetskonflikter av alvorligere art må en nå som før handle helt uavhengig av den risiko en løper.

Det er en alminnelig oppfatning at Åge Braarud er nazist. Dette er imidlertid ikke riktig, og alle bes demanterte det så godt som mulig. Han har vært anhørsert i Preigrimbladet flere ganger, men ikke opptrått. 1. pinsedag ble det derimot sendt ut en lydbåndoppføring av Braarud sammen med Willy Johansen.

Utdrag av ordre til politiet i Stor-Oslo i anledning unntakstilstanden 10. september 1941

"Kl. 22, 9.ds. var 44 bedrifter i cercirk. Statspolitiet overvaker nå disse. Enhver sammenstilling av ethvert noe er forbudt. Uttrykkene må for tolkes strengest mulig. Det er mulig at hirden under disse forhold får oppgaver eller den enkelte hirdmann moner seg å ha oppgaver for å få Reichskommisars forordning effektuert. Det resulterer at enhver politimann må forså hirdens oppgave og betydninga i denne situasjon og så last og b. rast med den enkelte hirdmann og hirdavdeling. Selvom politimannen iakttar voldsom opptreden fra hirdmannens side, måtte han av all kraft hjelpe og assistere hirden. Politiets og hirdens oppgaver i denne situasjon vil falle sammen. Alle avgivelsei av mannskap kalles tilbake (unntatt Førerens vakt og vakteldet ved Ullevål.) Unntakstilstanden krever også hensynslas innenkriden av politiet mot folkemengden, selv ved mindre sammenstirlinger, og en hensynslag blir av våpen hvor politiet ikke blir adlydt. Skytevåpen farnesettes bruk ved enhver motstand. Politiet og jeg (Politisejen) minner om hva som overforstørst afgjør om hirden. Den vil i virkeligheten måtte ansees som utførende politioppgave i mange tilfeller underd en slik situasjon. All vanlig daglig politjeneste opphører.

Utdrag av fylkesmannen i Hedemarken beretning til Reichskommisar av 19. september 1941.

"I samband med kjøtttilførselen vil jeg henvise til vi har i fylket hadde gjort oss store forhåninger om brets høstjakt. Småviltbestanden sies å ha øket betydelig og Hedemark fylke har fått tilladelse til å felle 450 elg, et noe høyere antall enn vi har vært vant til de senere år.

"Imidlertid har vanskelighetene med at jaktlisenser skal føres av Nasjonal Samling, og at de som ikke er anbefalt av Nasjonalf. Samling, ikke vil kunne regne med å få lisenser. Jeg har videre på henvendelser til Ortskommandanturet i Hamar om utlevering av jaktytten fått ordre fra høyere instanser. Om disse forhold har jeg gitt melding til landbruksministeren personlig. Jeg finner det korrekt, men angivere oppmerk-

.....
som på at denne ordning og denne usikkerhet har skapt sterk misnøye ikke ikke bare blandt befolkningen som hadde glede til et godt tilskott til matforsyningen gjennom årets jakt, særlig elgjakta. Den ulike behandling av befolkningen skaper også ellers misnøye og vanskeligheter for samarbeide og forståelse.

På grunn av prisstigningen på levnetsmidler er stillingen for mange familier, hvis forsørgere bare har densamme lønn som før, eller ennå mindre etterhver blitt svært vanskelige.

På den annen side er den politiske spaltning - avstanden mellom Nasjonal Samling og den øvrige - overveldende - del av folket - blitt større og skarpere. De stadige avskjedigelser av folk som er alminnelgi anerkjent som dyktige og ansvarsbeviste fagfolk, favoriseringen av NS-medlemmer til stillinger og på annen måte som f.eks. i jaktsaka fø radiosaka, virker alt annet enn beroliggende på folket. Utryggheten - savel den politiske som den materielle - vokser stadig. Mismot og bitterhetsprer seg mere og mere.

Under disse tilhøve synes arbeidet for å holde oppdrageligheten, viljen til samarbeid og forståelse blandt folket å bli mere og mere nyttekost.

Hedmark fylke, Hamar 12. september 1941"

Til lagførerne.

Ad. Sluttkampen i N.M. i fotball 1941.

Norsk idrett kjemper idag med store vanskeligheter, ikke økonomiske som tidligere, men mot en mur av fordommer og uvilje. Idretten blir idag sabotert, og de som likevel evner å se idrettslig på situasjonen og følgelig dyrker sin idrett som før er utsatt for et moralisk press. Noe av det mest forsmedelige den positive idrettsungdommen idag er utsatt for er å konkurrere for tomme tribuner. De blir idag på ingen som helst måte inspirert i sin idrettslyst.

På Norges Idrettsforbunds vegne ber jeg alle lagførerne rette en henvilling til alle NS-medlemmer om å slutte opp omde avsluttende kamper i N.M. i fotball, nemlig de to semifinaler den 12. ds. og finalen 19. ds. i Oslo.

Læ ikke vår utmerkede idrettsungdom kjempe for tomme tribuner.

Heil og sel

Norges Idrettsforbund

Fotballavd.

Rosberg (sign.)

Oslo 4. okt. 1941

Er det noen som viler på at idrettsfronten holder?

"Hugin", Nasjonal Samlings studenterblad, har fått en redaktør: Einar Hoffstad, bryktet fra sin tid ved bladet "Under Dusken" i Trondheim hvor han gjorde underslag.

Innenriksdepartementet har nektet forsendelse av matpakker til politiske fangene.

Per Sandberg, "minister" Sandbergs lovende sønn, har tiltross forde fyselige inntekter han har skaffet seg gjennom "Herolden", fortsatt med sine svindeltransaksjoner. Det er endt med at det ble for meget selv i NS. Han fikk valget mellom å bli arrestert, skyte seg eller reise til regiment Nordland. Vi har ennu tilgode åse i avisens hånd redegjørelse for sine motiver for å fra i krigen. - Svigerfaren opplyser at han har tapt 250 000 kroner på Sandberg.